

GAZETA Krakowska

Kraków. Wystawa „Poeci Podziemia. Słowo i czyn” w Muzeum Armii Krajowej w Krakowie

Ewa Waclawowicz

5 czerwca 2024, 14:54

Wystawa „Poeci Podziemia. Słowo i czyn” w krakowskim Muzeum AK Andrzej Banaś

Wystawa „Poeci Podziemia. Słowo i czyn” w krakowskim Muzeum AK Andrzej Banaś
Wystawa „Poeci Podziemia. Słowo i czyn” prezentowana w Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie to portret poetów zaangażowanych podczas II wojny światowej w działalność konspiracyjną. Tych w większości młodych ludzi, którzy pisanie łączyli z aktywnością w podziemiu, a poetyckie słowo realizowali w postaci patriotycznego czynu. Ekspozycja prezentowana jest z okazji 80. rocznicy Akcji „Burza” i Powstania Warszawskiego.

Różniły ich poglądy polityczne, forma konspiracyjnego zaangażowania, niekiedy także wiek. Łączyły talent literacki i pragnienie walki o Polskę, a często też tragiczny koniec z rąk okupanta. To oni właśnie szli na śmierć „jak kamienie przez Boga rzucone na

szaniec”. Ich poetycka twórczość była głosem społeczeństwa stawiającego opór niemieckiej okupacji i marzącej o odzyskaniu niepodległości.

Ekspozycja w nowoczesnej formie prezentuje z jednej strony sylwetki i twórczość znanych poetów, m.in.: Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Tadeusza Gajcego, Andrzeja Trzebińskiego czy Krystyny Kraheleskiej. Z drugiej zaś pokazuje twórców mniej znanych i po latach zapomnianych, m.in.: Teresy Bogusławskiej, Zbigniewa Chałki, Grażyny Chrostowskiej, Juliusza Krzyżewskiego, Ewy Pohoskiej, Zygmunta Jana Rumla, a także tworzących w Krakowie Jerzego Szewczyka i Eugeniusza Kolanki. Pamiętamy także o strażnikach pamięci Polski Podziemnej: Stanisławie Balińskim i Zbigniewie Herbercie.

Uwagę zwraca oryginalna scenografia wystawy. Na muzealnym dziedzińcu odtworzono podziemną drukarnię z prawdziwą maszyną drukarską ze zbiorów Muzeum Inżynierii i Techniki w Krakowie. W skrzyniach, w których podczas okupacji przechowywano broń umieszczone zostały odbitki podziemnych czasopism, m.in. „Miesięcznika Literackiego”, „Sztuki i Narodu”, „Dźwigarów”, „Kultury Jutra”, „Biuletynu Małopolskiego”. Na dużych planszach pokazano sylwetki twórców. Nagrań ich wierszy można posłuchać w aktorskiej interpretacji. Zwiedzający mogą zabrać wydrukowane fragmenty utworów bohaterów i ułożyć z nich własny tomik poezji.

Wyjątkowe są także eksponaty pochodzące m.in. z kolekcji Muzeum Literatury w Warszawie, Muzeum Powstania Warszawskiego, Instytutu Pamięci Narodowej i Muzeum AK. Po raz pierwszy zobaczyć można w Krakowie rękopisy wierszy Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, zapiski Krystyny Kraheleskiej i Andrzeja Trzebińskiego, wydane w podziemiu tomiki, pierścioneńki Haliny Bojarskiej z odłamkiem kuli, która raniła Wacława Bojarskiego, dokumenty odnalezione podczas ekshumacji Tadeusza Gajcego oraz rękopis rtm. Witolda Pileckiego.

Wystawa prezentowana jest z okazji 80. rocznicy Akcji „Burza” i Powstania Warszawskiego, a przygotowało ją krakowskie Muzeum AK we współpracy z Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie. Można ją oglądać od 5 czerwca do 2 października 2024 r. w siedzibie Muzeum Armii Krajowej przy ul. Wita Stwosza 12 w Krakowie.

Akcja Burza

"Burza" to operacja wojskowa zorganizowana i podjęta przez oddziały Armii Krajowej przeciw wojskom niemieckim w końcowej fazie okupacji niemieckiej, bezpośrednio przed wkroczeniem Armii Czerwonej, prowadzona w granicach II Rzeczypospolitej. Trwała od 4 stycznia 1944, kiedy Armia Czerwona przekroczyła na Wołyniu ustaloną w traktacie ryskim granicę polsko-radziecką, do stycznia 1945. Rozkaz do jej rozpoczęcia wydał w listopadzie 1943 r. komendant główny Armii Krajowej gen. Tadeusz Komorowski. Do akcji „Burza” zmobilizowano łącznie ok. 100 tys.[2] żołnierzy i oficerów Armii Krajowej.

<https://gazetakrakowska.pl/krakow-wystawa-poeci-podziemia-slowo-i-czyn-w-muzeum-armii-krajowej-w-krakowie/ar/c1-18582839>